

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3149/2021
01.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, малолетног ГГ чији је законски заступник отац ДД, ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ, сви из ... и ЗЗ из ..., чији је заједнички пуномоћник Раденко Миладиновић адвокат из ..., против тужених ИИ из .., чији је пуномоћник Горан Тодоровић адвокат из ... и Опште болнице „Др Алекса Савић“ из Прокупља, чији је пуномоћник Предраг Митић адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одучујући о ревизији тужилаца АА, ВВ, малолетног ГГ, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 955/2020 од 12.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 01.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужилаца ЖЖ и ЗЗ изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 955/2020 од 12.01.2021. године – дела првог става изреке, у погледу одлуке о њиховој жалби.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 955/2020 од 12.01.2021. године у другом, трећем и четвртном ставу изреке, тако што се одбијају као неосноване жалбе тужених и потврђује пресуда Основног суда у Прокупљу П 982/19 од 21.10.2019. године у ставу првом – алинеје један, три и четири, и ставу другом и петом изреке.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да солидарно, на име трошкова поступка по ревизији, исплате тужиоцу АА износ од 79.000,00 динара, тужили ВВ износ од 22.300,00 динара, тужиоцу малолетном ГГ износ од 187.300,00 динара, тужиоцу ЂЂ износ од 22.300,00 динара и тужили ЕЕ износ од 79.800,00 динара у року од 15 дана од достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П 982/19 од 21.10.2019. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате тужиоцима АА, ББ, ВВ и ЕЕ износ од по 800.000,00 динара са законском затезном каматом на ове износе почев од 21.10.2019. године до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца ЂЂ и малолетног ГГ, и обавезани тужени да солидарно на име накнаде нематеријалне

штете исплате тужиоцу ЂЂ износ од 500.000,00 динара, а тужиоцу малолетном ГГ износ од 600.000,00 динара са законском затезном каматом на ове износе почев од 21.10.2019. године до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, тужбени захтев тужилаца ЂЂ и малолетног ГГ одбијен је у делу преко износа утврђених у другом ставу изреке па до тужбом тражених износа од по 800.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци ЖЖ и ЗЗ тражили да се обавезу тужени на солидарну исплату накнаде нематеријалне штете у износима од по 400.000,00 динара. Ставом петим изреке, обавезани су тужени да на име трошкова парничног поступка тужиоцима исплате износ од 1.119.175,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 955/2020 од 12.01.2021. године, одбијене су као неосноване жалбе тужилаца ЖЖ и ЗЗ и пресуда Основног суда у Прокупљу П 982/19 од 21.10.2019. године потврђена у делу става првог изреке – у односу на тужиљу ББ и у ставу четвртог изреке, док је иста пресуда преиначена у делу става првог и у ставу другом и петом изреке (став први изреке), тако да сада гласи: обавезују се тужени да на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате тужиоцу АА износ од 500.000,00 динара, тужиљи ВВ износ од 700.000,00 динара, тужиљи ЕЕ износ од 600.000,00 динара и тужиоцу ЂЂ износ од 400.000,00 динара све са законском затезном каматом од 21.10.2019. године до исплате (став други); одбијен тужбени захтев у делу преко досуђених износа до износа досуђених првостепеном пресудом, односно у делу којим је тужилац АА тражио да се тужени обавезу на солидарну исплату накнаде нематеријалне штете у износу од још 300.000,00 динара, у делу којим је тужиља ВВ тражила да се тужени солидарно обавезу на исплату накнаде нематеријалне штете у износу од још 100.000,00 динара, у делу којим је тужиља ЕЕ тражила да се тужени обавезу на солидарну исплату накнаде нематеријалне штете у износу од још 200.000,00 динара, у делу којим је тужилац ЂЂ тражио да се тужени обавезу на солидарну исплату накнаде нематеријалне штете у износу од још 100.000,00 динара и у делу којим је тужилац малолетни ГГ тражио да се тужени солидарно обавезу на накнаду нематеријалне штете у износу од 600.000,00 динара, све са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате (став трећи).

Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима АА, ББ, ВВ, ЕЕ и ЂЂ солидарно накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 702.550,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом петим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужилаца и жалба тужене Опште болнице „Др Алекса Савић“ из Прокупља, и потврђено решење Основног суда у Прокупљу П 982/19 од 22.01.2020. године у делу којим је исправљена првостепена пресуда у ставу један изреке, док је исто решење укинато у делу којим је исправљена првостепена пресуда у ставу петом изреке, без враћања првостепеном суду на поновно одлучивање.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци АА, ВВ, малолетни ГГ, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ благовремено су изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужиоци – ревиденти су у положају супарничара из члана 205. став 1. тачка 2. ЗПП, због чега се вредност предмета спора побијаног дела која је меродавна за дозвољеност ревизије одређује по вредности сваког појединог захтева, а не према збиру вредности свих захтева.

Следствено изложеном, ревизија тужилаца ЖЖ и ЗЗ није дозвољена јер је вредност предмета спора у делу којим је одбијен њихов захтев за накнаду нематеријалне штете, у износу од по 400.000,00 динара, нижа од вредности релевантне за дозвољеност ревизије у смислу члана 403. став 3. ЗПП.

Из тог разлога, на основу члана 410. став 2. тачка 5. и члана 413. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о ревизији тужилаца АА, ВВ, малолетног ГГ, ЂЂ и ЕЕ, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија ових тужилаца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, супруга, мајка и ћерка тужилаца ЈЈ преминула је ...2007. године у туженој болници, након порођаја који је обавио лекар те болнице – тужени ИИ. Правноснажном пресудом Кж1 878/14 од 28.01.2015. године тужени ИИ оглашен је кривим за кривично дело тешко дело против здравља људи из члана 259. став 4. Кривичног закона Републике Србије у вези са кривичним дело несавесно пружање лекарске помоћи из члана 251. став 3. у вези става 1. тог Закона која су имала за последицу смрт ЈЈ. Интензитет и дужина трајања душевног бола тужилаца, његов утицај на њихово психичко стање и садашње, односно будуће последице смрти блиског лица на њихов живот детаљно су описане у налазу вештака.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом чланова 154. став 1, 170, 171. и 206. став 1. Закона о облигационим односима обавезао тужене да солидарно исплате тужиоцима – супругу, деци и родитељима покојне ЈЈ, правичну новчану накнаду за њихове душевне болове која им припада по члану 201. став 1. тог Закона. Висину накнаде тај суд је одредио применом члана 200. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је сматрао да је материјално право релевантно за основ одговорности тужених правилно примењено, али да је погрешно примењена одредба члана 200. Закона о облигационим односима, јер су тужиоцима АА, ВВ, ЂЂ и ЕЕ досуђени виши износи накнаде, због чега је у односу на ове тужиоце преиначио првостепену пресуду и досуђене износе накнаде смањено. У односу на тужиоца малолетног ГГ (дете рођено на порођају, окончаном смрћу његове мајке) другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је захтев овог тужиоца одбио. По становишту тог суда, тужилац малолетни ГГ је у тренутку мајчине смрти био несвестан свог и њеног постојања тако да није трпео душевне болове, а и по налазу вештака код њега нису уочене психијатријске карактеристике које упућују на развојно трпљење, односно негативна осећања због околности насталих трагичном смрћу мајке,

при чему ће и душевни болови који се евентуално буду јавили у будућности бити мање учестали него код његових сестара.

По становишту Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужилаца указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Околности овог случаја – интензитет и трајање душевног бола супруга, деце и родитеља покојне ЈЈ и психички поремећаји настали као последица стресног животног догађаја оправдавају новчану накнаду за тужиоце АА, ВВ, ЂЂ и ЕЕ у износима које је одредио првостепени суд. Супротно становишту другостепеног суда, ти новчани износи представљају адекватну сатисфакцију за душевне болове које ови тужиоци трпе и трпеће их убудуће због смрти блиске особе, и својом висином нису противни члану 200. став 2. Закона о облигационим односима.

Погрешно је другостепени суд применио и одредбу члана 201. став 1. Закона о облигационим односима, када је преиначио првостепену пресуду и одбио захтев тужиоца малолетног ГГ за накнаду штете на име душевних болова због смрти мајке. Правична новчана накнада за душевне болове због смрти родитеља представља накнаду како за бол изазван самим сазнањем за смрт, тако и за све касније болове које дете трпи због губитка родитеља. Због тога право на накнаду штете припада и детету које због узраста није могло да осети бол због саме смрти родитеља. У овом случају то право припада и тужиоцу малолетном ГГ. Његове душевне патње не могу се процењивати само према тренутку сазнања за смрт родитеља, јер је природно очекивати да ће он с` временом осетити празнину због недостатка родитеља и да ће то у већој или мањој мери утицати на његово психичко стање, што није искључено ни налазом вештака. То је у складу и са одредбом члана 203. Закона о облигационим односима, којом је прописано да суд, на захтев оштећеног, може досудити накнаду и за будућу нематеријалну штету ако је по редовном току ствари извесно да ће она трајати и у будућности. Висина правичне накнаде за овог тужиоца је онај износ који му је досуђен првостепеном пресудом.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка по ревизији, садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. у вези са чланом 153. став 1. и 154. ЗПП. Сваком од тужилаца који су успели у поступку по ревизији досуђени су трошкови за њен састав у износу од по 10.800,00 динара (члан 160. став 1. ЗПП) и трошкови судских такси, и то: тужиоцу АА за ревизију у износу од 31.600,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 47.400,00 динара; тужили ВВ и тужиоцу ЂЂ за ревизију у износу од по 4.600,00 динара и одлуку по ревизији у износу од по 6.900,00 динара; тужили ЕЕ за ревизију у износу од 27.600,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 41.400,00 динара; тужиоцу малолетном ГГ за ревизију у износу од 70.600,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 105.900,00 динара.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић